

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет імені Івана Франка

Кафедра економіки України

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан
економічного факультету
доц. Михайлишин Р.В.

«30» серпня 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАУКОВИЙ СЕМІНАР

підготовки	доктора філософії
галузі знань	05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальності	051 Економіка
факультет	економічний

Львів-2017

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Науковий семінар», що викладається в межах освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти для здобувачів за спеціальністю «051 Економіка».

” 30” серпня 2017 року

Розробник: д.е.н. проф. Гринів Л.С.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки України

Протокол від “30” серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри економіки України

 (Гринів Л. С.)

Схвалено Вченою радою економічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка

Протокол від. “30” серпня 2017 року № 1

Голова Вченої ради

економічного факультету

 (доц. Михайлишин Р. В.)

1. Опис навчальної дисципліни

8	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна/вечірня форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки	Нормативна	
Модулів -2	Спеціальність: 051 Економіка	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2	Освітній ступінь: доктор філософії (PhD)	1-й	1-й
		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____	доктор філософії (PhD)	3-й	3-й
		4-й	4-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		1-7	1-7
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –	Освітній рівень: третій (освітньо-науковий)	Лекції	
		- год.	- год.
		Практичні, семінарські	
		64 год.	24 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		56 год.	96 год.
		ІНДЗ:	
		Вид контролю: залік	

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Програма вивчення дисципліни «Науковий семінар» складена відповідно до науково-освітньої програми підготовки аспірантів на кафедрі економіки України Львівського національного університету імені Івана Франка.

«Науковий семінар» - курс, в якому вивчаються методи та методологія наукових досліджень, а також способи організації наукової діяльності. Курс призначений для аспірантів 1 – 4 курсів навчання та складається з 2 модулів (з кожним курсом навчання методологія ускладнюється).

Предметом навчальної дисципліни – є вивчення сукупності теоретичних, методологічних та організаційних аспектів здійснення науково-дослідної роботи з економіки.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета даного навчального курсу полягає в ознайомленні слухачів аспірантури з основними аспектами вирішення складних сучасних проблем розвитку методології наукових досліджень в економіці.

Знання з дисципліни «Науковий семінар» необхідні аспірантам для написання дисертаційних робіт, а також проведення наукових досліджень.

Основна задача курсу полягає у підготовці фахівців економічного профілю до проведення самостійних наукових досліджень.

Завданнями курсу також є оволодіння сучасними теоретичними концепціями проведення наукових досліджень та практичне їх застосування у своїй дослідній роботі.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспіранти повинні:

знати:

- закономірності становлення та розвитку методології економічної науки;
- новітні методи наукових досліджень, в тому числі методи синергетики;
- механізми здійснення державної економічної політики та відповідність їх вимогам національної безпеки держави;
- сучасні тенденції формування оцінки екологізації та соціологізації економічної діяльності суб'єктів господарювання;
- методологічні критерії міждисциплінарних досліджень в науці про сталий розвиток економіки;
- методологічні особливості фізичної економії та застосування її досягнень в економічних наукових дослідженнях;
- зміст наукових дискусій щодо інноваційних моделей розвитку економіки;
- основні теоретико-методологічні дослідження українських вчених-економістів та їх місце в розвитку світової економічної науки.

вміти:

- застосовувати системно-синергетичний підхід до аналізу економічних процесів і явищ, що відбуваються на різних рівнях господарювання;
- аналізувати методи та механізми здійснення державної економічної політики в Україні;
- оцінити якісно нові тенденції екологізації та соціалізації економіки та окреслювати стратегічні орієнтири програмування економіки сталого розвитку;
- співставляти різні теоретико-методологічні підходи до розв'язань сучасних проблем господарської практики;
- здійснювати міждисциплінарні дослідження та визначати синергічні ефекти

від економічної діяльності;

- застосовувати комунікативні навички під час наукових дискусій, формулювати власні наукові оцінки та відстоювати власну наукову позицію, що аргументована відповідними законами та фактами.

Очікувані результати навчання покликані забезпечити набуття компетентностей: ЗК01, ЗК03, ЗК04, ЗК05, СК01, СК02, СК04, результатів навчання: РН01, РН04, РН06, РН10, РН11, РН12 визначених освітньо-науковою програмою.

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Тема 1. Методологія та структура наукового пізнання

Тема 2. Категоріальний апарат в системі наукових досліджень економіки

Тема 3. Вибір методів наукових досліджень

Тема 4. Наукове економічне знання і системність. Синергізм та системний дизайн

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Тема 5. Аналіз діяльності об'єкта дослідження: мезо- та макроекономічний рівень

Тема 6. Різновиди та особливості викладу результатів наукових досліджень

Тема 7. Підготовка дисертаційних робіт та організація наукової діяльності

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1: Методологія наукового пізнання	16		8			8	12		3			12
Тема 2: Категоріальний апарат методології наукових досліджень.	16		8			8	17		3			12
Тема 3: Вибір методів наукових досліджень	18		10			8	12		3			12
Тема 4: Наукове економічне знання і системність. Синергізм та системний дизайн	20		12			8	15		3			12
Тема 5: Аналіз діяльності об'єкта дослідження: мезо-та макроекономічний рівень..	16		8			8	11		4			16
Тема 6: Різновиди особливості викладу результатів наукових досліджень.	16		8			8	12		4			16
Тема 7: Підготовка дисертаційних робіт.	18		10			8	11		4			16
Усього годин	120		64			56	120		24			96

Тематика лекційних занять

(денна форма навчання)

Лекційні заняття не передбачені навчальним планом

Тематика лекційних занять

(заочна форма навчання)

Лекційні заняття не передбачені навчальним планом

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені навчальним планом.

6. Теми практичних занять

(денна/вечірня форма навчання)

Тема	Кількість аудиторних годин
Методологія наукового пізнання	8
Категоріальний апарат методології наукових досліджень.	8
Вибір методів наукових досліджень	10
Наукове економічне знання і системність. Синергізм та системний дизайн	12
Аналіз діяльності об'єкта дослідження: мезо-та макроекономічний рівень..	8
Різновиди особливості викладу результатів наукових досліджень.	8
Підготовка дисертаційних робіт.	10
	64

(заочна форма навчання)

Тема	Кількість аудиторних годин
Методологія наукового пізнання	3
Категоріальний апарат методології наукових досліджень.	3
Вибір методів наукових досліджень	3
Наукове економічне знання і системність. Синергізм та системний дизайн	3
Аналіз діяльності об'єкта дослідження: мезо-та макроекономічний рівень..	4
Різновиди особливості викладу результатів наукових досліджень.	4
Підготовка дисертаційних робіт.	4
	24

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. Самостійна робота

Самостійна робота здобувача полягає в:

- опрацюванні лекційного матеріалу;
- самостійному вивченні матеріалу із літературних джерел;
- підготовці до практичних занять;
- виконанні індивідуальних робіт;
- написанні рефератів.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна/вечірня форма	Заочна форма
1	Оцінювання параметрів економетричних моделей.	8	12
2	Тестування наявності та усунення автокореляції, гетероскедастичності та мультиколінеарності.	8	12

3	Дослідження динаміки економічних явищ та процесів з використанням панельних даних: класифікація моделей панельних даних; вибір коректного виду моделі та перевірка якості моделей.	8	12
4	Макроеконометричне моделювання економічної політики центрального банку за допомогою структурних та атеоретичних економетричних моделей, а також динамічних стохастичних моделей загальної рівноваги.	8	12
5	Дослідження динамічних рядів за допомогою авторегресійних моделей з умовною гетероскедастичністю та коінтеграцією.	8	16
6	Дослідження фінансових ринків з врахуванням коінтеграції та корегування похибки.	8	16
7	Економетричні моделі з якісними змінними.	8	16
	Усього годин	56	96

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальних науково-дослідних завдань не передбачено.

10. Методи навчання

Основними методами навчання є аналітичний, синтетичний та дедуктивний. На практичних заняттях відбувається обговорення тем дисципліни, оцінювання знань здобувачів. Важливим є вміння здобувача самостійно працювати з літературою.

11. Методи контролю

Контроль знань і умінь здобувачів з навчальної дисципліни "Науковий семінар" здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу.

Оцінювання знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю за 100-бальною. Бали розподіляються таким чином:

- практичні заняття (контрольні тестування і розв'язування задач): 50%
- виконання науково-дослідного завдання (поглиблений аналіз однієї з актуальних новітніх методологічних проблем економічної науки): 15%.

Підсумкова максимальна кількість балів – 100.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3		50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
8	7	6	7	7	8	7		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою
			Для іспиту
90 – 100	A	Відмінно	Відмінно
91 – 89	B	Дуже добре	Добре
71 – 80	C	Добре	
61 – 70	D	Задовільно	Задовільно
51 – 60	E	Достатньо	
31 – 50	FX	Недостатньо	Незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 30	F	Недостатньо	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни складається з:

- програми навчальної дисципліни;
- робочої програми навчальної дисципліни;
- плани практичних занять;
- методичних вказівок щодо організації та виконання самостійної роботи на паперовому та електронному носіях.

14. Рекомендована література

1. Алексієвець Л. М. Методологія і методика наукових досліджень: навчальний посібник для студентів історичних факультетів / Л. М. Алексієвець, М. М. Алексієвець; Міністерство освіти і науки України, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. Тернопіль: Видавництво ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – 129 с.
2. Бобилев В. П. Методологія та організація наукових досліджень: [навчальний посібник] / В. П. Бобилев, І. І. Іванов, Ю. С. Пройдак; Міністерство освіти і науки України, Національна металургійна академія України. Дніпропетровськ: Системні технології, 2008. – 264 с.
3. Гетманцева Н. Д. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник для магістерських програм „Менеджмент корпорацій (АТ) та „Менеджмент малого бізнесу” / Н.Д. Гетманцева; Міністерство освіти і науки України, Державний вищий навчальний заклад „Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана”. Київ: КНЕУ, 2009. – 512 с.
4. Гринів Л. С. Регіональні цільові програми. Л, ЛНУ. 2010. – 156 с.
5. Гринів Л. С. Стійкість економічних систем: ноосферний підхід. //Вісник ЛНУ. 2007.
6. Гринів Л.С. Фізична економія: нові моделі сталого розвитку – Львів: «Ліга-прес», 2016
7. Гринів Л.С., Кічурчак М.В. Національна економіка: Навч. посібн. –Львів, ЛНУ ім. І. Франка, 2008
8. Джурик Н. Р. Методологія і організація наукових досліджень: кредитно-модульна система організації навчального процесу: навчальний посібник / Н.Р. Джурик, І.М. Мельник; Укоопспілка, Львівська комерційна академія. Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2010.
9. Корбутяк В. І. Методологія системного підходу та наукових досліджень: навчальний посібник / В.І. Корбутяк; Міністерство освіти і науки, Національний університет водного господарства та природокористування. Рівне: НУВГП, 2010.
10. Кустовська О. В. Методологія системного підходу до наукових досліджень: Курс лекцій / Кустовська О.В. Герпопіні, І іономічні думка, 2005. – 124 с.
11. Любич О. Й. Експериментальне забезпечення наукових досліджень: навчальний посібник / О.Й. Любич, А.Ф. Будник ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний університет.[Суми]: Видавництво СумДУ, 2009. – 185 с.
12. Матвієнків С. М. Методологія наукових досліджень :навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 8.040301 „Політологія” / Світлана Миколаївна Матвієнків; Міністерство освіти і науки України, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Інститут історії і політології, Кафедра політології.

Івано-Франківськ: Видавництво Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника, 2010. – 84 с.

13. Grodzinska-Jurczak, M., Cent, J. (2011). Expansion of Nature Conversation Areas: Problems with Natura 2000 Implementation in Poland? *Environmental Management*, Vol. 47, 11-27

14. Hryniv, L. (2007), "New Approaches to Accounting of Natural Capital and Ecosystem Services," in *Proceedings of 3rd International Conference "Environmental Accounting – Sustainable Development Indicators"* 23-25 May, 2007, Prague, Czech Republic, J.E. Purkine University in Usti nad Labem, pp. 70-76. Retrieved from [http://www.ea-sdi.ujep.cz/images/files/2007/EA-SDI2007_Proceedings\(www\).pdf](http://www.ea-sdi.ujep.cz/images/files/2007/EA-SDI2007_Proceedings(www).pdf)

Автор програми

д.е.н., проф. Л. С. Гринів